

ብዓለ መስቀል

መስከረም 17 2006 ዓ.ም. (9/29/2013)

መዝሙር: ዝንቱ ውእቱ መስቀል ...

ንባባት: 1. ፩ቆሮ 2:1-12፥ ፩ጴጥ 2:20-ፍ፥ ግ.ሐ. 4:19-31 ሉቃ 9:18-28

2. ዘኁልቅ 21:4-9 ፍሊጲ. 2:6-11ግ.ሐ.2:22-37 ዮሐ 3:13-17።

ምስባክ 1. ወወሃብኩም ትእምርተ ለእለ ይፈርሁከ፥ ከም ያምስጡ እምገጸ ቀስት፥ ወይድኃኑ ፍቁራኒከ።

2. ወአጽንኦ እግዚአ ለዝንቱ ተሠራዕከ ለነ፥ ውስተ ጽርሕከ ዘኢየሩሳሌም፥ ለከ ያምጽኡ ነገሥት አምኃ። “አ አምላኽ ሓይልኻ ግለጽ፥ ስለቲ አብ ኢየሩሳሌም ዘሎ መቐደስካ ነገስታት ውህበት ከምጽኡልካ እዮም” መዝ. 68:28-29።

ብዓለ መስቀል፥ አብ ስርዓት ዓድና አብ ዓመት ክልተ ጊዜ ተዘኪሩ ይብዓል። አብ የካቲት 10 ክርስቶስ ዝተሰቐለሉ ዕለት ይዝከር። አብ መስከረም 17 ንግስቲ ኤለኒ አደ ንጉሥ ቆስጣንጢኖስ ሮማዊ አብ 320 ዓ.ም አቢሉ ነቲ ክርስቶስ ዝተሰቐለሉ መስቀል ዝረኸበትሉ ዕለት ንዝክር። አብ መስከረም 17 ንመስቀል ክነብዕል እንከሎና ምስኡ ዝኸይድ ብዙሕ አብ ባህልን እምነትን ምስ ኩነታት ወቕቲ ዝኸይድ ብዙሕ ነገራት አሎ። ንግስቲ ኤለኒ ኩዕታ ምስ ገበረት ሰለስተ መስቀል እያ ረኺባ ናይ ኢየሱስን ናይ እቶም ክልተ ምስኡ ዝተሰቐሉን፥ ክርስቶስ ዝተሰቐለሉ አየናይ ምጂኑ ክግለጸላ ጸምን ጸሎትን ድሕሪ ምግባር ነቲ ዝተረኸበ መሳቕል አብ ልዕሊ ሓደ ልሙስ ሕሙም ቡብሓደ ምስ አንበርዖ እታ ናይ ኢየሱስ ምስ አንበሩሉ ስለ ዝሓወየ በዚ ናይ ኢየሱስ መስቀል አየናይ ምጂኑ ክትፈልጥ ክኢላ። በዚ ኸአ መስቀል መድኃኒና ተረኺቡ፥ ካብዚ ዕለት ንድሓር ተረክቦተ መስቀል ብዝብል ክብዓል ተጀሚሩ።

ምስፍሕፋሕ ምስልምና አብ ቅድስት ሃገርን ከባቢኡን ከምኡ ብዙሓት ክርስትያን ካብቲ ግማድ መስቀል አብ ዓዓዶም ብምውሳዶምን አብ ፈቐዶ ቦት ፋሕ ስለ ዘበልዎ አብ ዝሰዓበ ዘመናት ብቐሊል ክርከብ አይተኻእለን። ብዙሓት አብያት ክርስትያናት ተረፍ ግማድ መስቀል አሎና ዝብላ አለዎ ንአብነት ቤተ ክርስትያን ኢትዮጵያ ከይተረፈ ግማድ መስቀል ብጊዜ ሃፀይ ዓምደ ጽዮን አብ ኢትዮጵያ ከም ዝመጽኤ ትነግር እንተኾነ ሓቅነቱ ክተረጋግጽ ቀሊል አይኮነን። እቲ ዝዓበየ ነገር ትርጉም መስቀል ተረዲእካ ምኽክል እዩ። መስቀል ሎሚ አብ ልባትና እዩ ክርከብ ዝግብኦ።

አብ ባህልና አብዚ እዋን ፍሉይ ነገራት ይግበር። ኩሉ አብ ፍረ በጺሑ ገልገለ መስቀለ ፈርዩ ምድረ ሰማይ ንኸትርእዮ ደስ ዘብል ኮይኑ፥ ዘራእቲ አብ ምስዋት በጺሑ ሓረስታይ ተስፋ ዘራእቱ ዝርእየሉ ፍሉይ ጊዜ እዩ። በዚ ዕለት ልክዕ ከም ብዓል ቅ. ዮውሓንስ ሆየ ሆየ እናበሉ መንእሰያት ሽግ ወይ ቆልቋል አብሪሆም ንዓዲ ዝዘፍሉን ርሑስ መስቀል ይብረቐና እናተብህላ እዚ ብመስቀል ዝጅምር ዘሎ ዓመት ይርሓስና እናበልና ንጅምሮ። እዋኑ እዋን ለውጢ እዩ መሬት እንስሳ ሰብ ኩሉ ብሓባር ሓዲስ መንፈስና ሓዲስ መልክዕን ዘርእየሉ እዋን እዩ። ሰብ ዓመታዊ መድባቱ ምስቲ ዘእትዎ ምህርቲ ገሚቱ ይገብር ስለዚ እዋናት መስቀል ኩሉ ዓመታዊ ሕይወትና እንጅምረሉ እዩ።

ብዓል መስቀልና እምብአር አብ ጽኑዕ ተሓድሶን እምነትን ገርና ኢና ክንጅምሮ ዘሎና። ባህርይ ግዙፋዊ ነገራት ዘርእዮ ለውጢ ጥራሕ ዘይኮነ ምጅማርና መንፈሳዊ ሕይወትና እውን ክሕደስ ክዓቢ ይግባእ። ዓመት መጺኡ ክሓልፍ አይኮነን ዝውሃበና ምስ አምላኽ ዘሎና ምቅርራብ

ክንዓብየሉን ክንሕደሰሉን ምእንትን እዩ እሞ ነዚ መንፈስ ኣሕዲርና ንበገስ።

ኣብ ሕልናና ኣቲና ክንርኢ እንተ ኸኣልና ብዓለ መስቀል ክነብዕል ከሎና ፍሉይ ነገር ኣና እንዝክር። ቅ. ጳውሎስ ከምዝብሎ ክርስቶስ ምእንታና ዘይሞተ እንተ ዝኸውን እምነትና ከንቱ ምኸነ። ኢየሱስ ኣብ መስቀል፣ ሞይቱ ፍሉይ ፍቕሪ ኣምላኽ ገሊጹልናሕይወት ኣምጺኡልና። መስቀል ንኣደ ክርስትያን ፍሉይ ተዘክሮ እምነት ኣልኦ። ንሕና እውን መስቀልና ክንጸውር እንከሎና ኣብ ሕይወትና ይኹን ኣብ ሕይወት ካልእ እንምጽኦ ለውጢ ኣሎ። ኩልና ኣብ መስቀል ዘሎና ርድኢት ኣዕቢና ክንጉዓዝ ከሎና ተሓድሶን ዕብየትን ክነርኢ ኣና። መልክዕ መስቀል ኣባና ክርኤ እሞ ሰባት ነቲ ምእንትኦም ዝሞተ ክርስትስ ክፈልጡ ናይ ነፍስ ወከፍና ጸዋዕታዊ ሓላፍነት እዩ። ንሕና እንሰብኮ ሕይወት ዝህብ መስቀል እዩ። ኣብኡ ተስፋ ትንሣኤን ሕይወትን ይርከብ። ሰባት ኣብኡ ክምለሱ እንከለዉ ሰላም ምምሕሓር የዘውትሩ።

መስቀል ኣብ እምነትና።

ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ምስ ሞተ እዩ ደቂ ሰማይ ገሩና። ድሕነት ብመስቀል እዩ መጺኡና ምናልባት ከም ርድኢት ሰባት ብኸልእ ከድሕነና ምኸኣለ ነሩ ይኸውን ግን እቲ ዝመረጸ መስቀል እዩ ስለዚ ንድላይ ኣምላኽ ብድላይናን ስምዒትናን ክንትክኦ ኣይክኣልን እዩ። ምልክት መስቀል ኣብ ታሪኽ ክርስትናና ካብ መጀመርያ እዩ ነሩ። ቅድሚ ክርስትና ዝነበረ ርድኢት መስቀል ናይ ጨካን መቕጻዕቲ ዝለዓለ እሞ ነቶም ንህዝብን ዓቢ ገበን ዝገበሩ እዩ ዝውሃብ ነሩ። በዚ ምኸንያቱ እዩ ሄረዱስ ንኢየሱስ ኣብ ሞት ዘብጽሕ ገበን ኣይረኽብኩሉን እናበለ ንህዝቢ ዝሓትት ዝነበረ። ሊቃነ ካህናትን ዓበዪ ዓድን ኣይሁድ ግን ስቕሎ ስቕሎ እናበሉ ክስቀል ሓቲቶም። ካብ ከተማ ወጻኢ ኣብ መንጎ ገበነኛታት ስቕል ይብለና ወንጌል። ቀዳሞት ክርስትያን ነዚ ኣብ ዓወት ቀይሮም። መስቀል ናይ ዓወትን ትንሣኤን ምልክት ኮይኑ። ንስቕለት ክርስቶስ ዓው ኢሎም ሰቢኹም ምእንትኡ ተሰዲዶም ምእንትኡ መይቶም ኣብ ኩሉ ኣብጺሖም። እዚ ሰረት እዩ ሎሚ እንዝክሮ ዘሎና። ቀዳሞት ክርስትያን ንኣተሓሳስባ ጥራሕ ኣይኮነን ቀይሮም ንባህልን ርድኢትን ሰባት ቀይሮም ነቲ ሕፍረት ሞት ዝነበረ ኣብ ዓወትን ክብርን ቀይሮም። እዚ ግን ብዘይ ዋጋ ኣይኮነን፤ ሎሚ ኣብዚ እዋና ንርድኢት መስቀል ብዳግም ሓዲስና እንሰብክ ንሕና ኣና።

መስቀል ኣብ ጉዕዞ እምነት ክርስትያን።

ምልክት መስቀል ኣብ ቀንዲ ስርዓት ኣምላኽታት ክርስትያን ኣሎ። ጸሎት ብምልክት መስቀል ንጅምሮ፣ ኣብ መስዋዕቲ ቅዳሴ ደጋጊምና ትእምርተ መስቀል ንጥቀም፣ ኣቡናትን ካህናትን ንዝኾነ ብምልክት መስቀል ይባርኽዎ፣ ከምኡ መስቀል ኣብ ኢዶም ሒዞም ንህዝቢ ቡራኬ እናሃቡ የሳልሙ። ኣብ ምኣዲ ኣብ ካልእ ዓበይቲ ጉዳያት ጸሎትና ብትእምርቲ መስቀል ንጅምሮ። ሰባት ኣብ ክሳዶም መስቀል ይገብሩ። ምልክት መስቀል ዘይብሉ ስርዓት ክርስትና የለን። ኣብ ልዕሊ መንበረ ታቦት ኣብ ገለ ምስሊ ኣብ ገለ ኸኣ ስእሊ መስቀል መስዋዕቲ ክርስቶስ ከዘኸኸር ይግበር። ኣብ ሃሃገሩ ንመስቀል ክርስቶስ ብዝተፈላለየ ኣገባብን ምልክትን ይዝክርዎ። ኣብ ግብጻውያን መስቀል ኣብ ኢዶም ምልክት መስቀል ብምውቃጥ ክርስትንጎም ይገልጹ። ኣብ ባህሊ ጸዓዱ ሰብ ምስ ሞተ ንሰብኣያ ወይ ንሰባይቱ ዝሞቶቶ ሰብ ካህን ድሕሪ ኣብ ቅዳሴ ዝፍጸም ስርዓት ምልክት ጽንዓት መስቀል ይህበም። ኣብ ዓድና ደቂ ኣንስትዮ ብፍላይ ኣብ ግንባረን ምልክት መስቀል ብምውቃት ከምኡ ኣብ ክዳን ኣብ ገዛውቲ ኣብ ኩሉ ምልክት መስቀል ይገብራ እዚ ኸኣ ክርስትንጎን ኣብ ልበን ጥራሕ ዘይኮነ ዝርእየን እውን መን ምዃነን ከለሊ ብዘይ ሓደ ፍርሕን ሕፍረትን የርእይኦ። ኣብ መቐብር ከይተረፈ ንክርስትያን ምልክት መስቀል ይግበረሎም እዚ ኸኣ ድሕሪ ሞት ትንሣኤ ከምዘሎ ከምልክት ምእንቲ እዩ። ሰብ ሓደ ዘይተጸበዮ ነገር እንተ ተጓነፎ ምልክት መስቀል ይገብር። ኣስመትና ብዙሕ ምስ መስቀል ዝተተሓሓዘ እዩ፣ መስቀል፣ ለተ መስቀል፣ ፍረ መስቀል፣ ዓንደ መስቀል፣ ክፍለ መስቀል. . . . እናበልነ ምስ መስቀል ዘሎና ርክብን እምነትን ንገልጽ።

አብ መታሕ ሃገርና አስለምን ክርስትያንን ብሓንሳብ አብ ዝነበሩሉ ዓዲ ናይ ክርስትያን ገዛውቲ ብምልክት መስቀል ይልሉ። አብያተ ክርስትያናት አብ ላዕሊ ምልክት መስቀል ይግበረሎም፤ ክርስትያን አብ ክሳዶም አብ አብ ኢዶም ምልክት መስቀል ይገብሩ። መስቀል ንሓደ ክርስትያን አብ ኩሉ ሕይወቱ እዩ ዘርእዮ። ሎሚ ሰብ ንምልክት መስቀል ይኹን ንኻልእ ናይ ክርስትያን ምልክታት ዘይደፍሮ ኮይኑ ዝሓፍረሉ ኮይኑ ይርአዮካ። ሕጂ ክንደይ ካባኹም አብ ክሳዶም መስቀል አልእም እንተ ዝብል እንድዲ ክንደይ አሎኩም። ክንደይ ካባኹም ክበልዑ ምስ ቀረቡ ምልክት መስቀል ብፍላይ አብ አብያተ ብልዒ ገሮም ይምገቡ? ኣም ክነቅጽ ክጀምር እንከሎ ብሓደ ጊዜ ኣይ ኮነን ዝነቅጽ ቡብንእሸቶይ እዩ ዝነቅጽ፤ ነቕጺ እምነት ዝኣትወና ኸአ ከምኡ ኢሉ በቲ ንኣሸቱ ግን ዓቢ ትርጉም ዘልኦ ነገራት እምነትና ምስ ሓደግና እዩ ዝመጸና። አብ ዝኾነ ቦታ ንእምነትና ኣይንሕፈረሉ መስቀል መንነትናን መግለጺ እምነትናን እዩ።

ሃገራዊ ልብሲ ክርስትናና ቀንዲ መልክዑ ምልክት መስቀል ስለዘልኦ እዩ፤ አብ ባህልና መስቀል ዝሓዘ ምሕረት ጸጋ ምስኡ እዩ። ቆልዑት እንተ ሰንበዱ ምልክት መስቀል ክገብሩ ክነግሮም ከሎና ዓቢ ትምህርቲ እዩ። አብ ገለ እዋን ግን ንምልክት መስቀል ከም ፋሽን ዝገብርዎ አለዉ ንኣብነት አብ ጸወታ ኹዕሶ እግሪ ዝግበር ምልክት ዳርጋ ፋሽን እዩ ዝመስል ጀመርቱ ላቲን አመሪካውያን ምናልባት አብ እምነት ተመስሪቶም ጀሚሮም ክኸውን ይክኣል እንተ ሕጂ እሞ ዘይአምኑ እውን ይገብርዎ እዮም፤ ምግባሩ እኳ ጸገም እንተ ዘይብሉ መስቀል ዝግብኦ ክብሪ ክንህቦ ይግባእ፤ አብ ካሳድና ዓባይቲ መስቀል ዘው ብስም አበልና አሚናሉ አየስምዕን እዩ።

ብዙሓት ስነጥበባውያን ንመስቀል ከም ምልክት ሃብቲ ገሮም ይገብርዎ። አብ ቀዳሞት ዘመናት ዝነበሩ ግን መስቀል ናይ ክርስቶስ ዓወት አብ ልዕሊ ሞት እዮም ዘርእዩ ነሮም። አብ ብዙሓት አብያተ ክርስትያናት ዝርከብ መሳቕል ዕምቆት ፍቕሪ ክርስቶስ ንደቂ ሰብን ናይ ድሕነትና ዋጋን የንጸባርቑ። ምስ ቅ. ጳውሎስ ኮና ብመስቀል ኣይንሓፍርን ኢና እናበልና ንዛረብ ኣሎና ምኽንያቱ መስቀል ነቲ ሓቀኛ ፍቕሪ አምላኽ ገሊጹልና፤ “ብቲ ሓደ ወዱ ዝአመነ ዘበለ ኹሉ ናይ ዘለዓለም ሕይወት ምእንቲ ኺረክብ እምበር ከይጠፍእሲ አምላኽ ንሓደ ወዱ በጃ ኽሳዕ ዝህብ ክሳብ ክንድዚ ንዓለም ኣፍቀሮ” (ዮሐ 3:16)።

መስቀል አብ ጉዕዞ እምነትና።

ኢየሱስ ክስዕበኒ ዝደሊ መስቀሉ ጸሩ ዕለት ዕለት ጸሩ ይሰዓበኒ ኢሉና። መስቀል ክንብል ከሎና ግዙፍ ዕጾ መስቀል ዘይኮነስ ኩሉ ዝንገፈና ፈተናን ናይ ዓለም ነገራት ካብ ጉዳይ ድሕነትና ዘዘንግዓና እዩ ዘመልክት። መስቀልና ክንስከም ከሎና ጥራሕ ኢና ምስ ክርስቶስ ክንጉዓዝ ንኽእል። ነፍስወከፍና ነናትና መስቀል አሎና። አጸጊሙ ዘሎ መስቀልና ክነለሊ ንኽእል የለናን። መስቀልና አብ ጎኒ አንቢርና ብዘይ ምልክተ መስቀልን ብዘይ ዝኾነ መስቀል ክንጉዓዝ መሪጽና ንነብር ኣሎና ሎሚ እምብኣር መስቀልና ክነለሊ እሞ አብ ትንሣኤ ዝመርሕ መስቀል ክንገብር ይግብኣና።

መስቀለይ ጸረ እስዕበካ አሎኹ ክንብል እንተ ኸኣልና መገዲ አምላኽ ሒዝናዮ ኣሎና ማለት እዩ። ብዙሓት ዝተዋህበና መስቀል ምስካም ጸጊሙና ገለ አውራጅናዮ ብዘይ መስቀል ገለና ኸአ ምስካም ኣኽፊእናሉ ኣይ ሕሙም ኣይጥዑይ ገርና ንሰቕሎ ኣሎና ሎሚ ሓቀኛ መልክዑ ክነትሕዞ እዮኑ እዩ።

ብስጋውን ስነአእምራዊ ጸገማት ዝሳቕዩ አብ ገዝኣም መስቀል ምንጪ ሓይልን ጽንዓትን እዩ፤ አብ መንበረ ኑዛዜ ክናዘዙ ዝኸዱ መስቀል መረጋገጺ ምሕረትን ፍቕርን እዩ። አብ አፍደገ ሞት ንዘለዉ መስቀል ምንጪ ተስፋ-ኦም ንዘለዓለምዊ ሕይወት አብ እዋን ስቓዮም እዩ። ክርስቶስ ምእንታና ኢሉ ክሳብ ንሞት ተአዛዚ ኮነ፤ ሞቱ ኸአ አብ መስቀል ኮነ ስለዚ ኸአ አምላኽ ካብ ኩሉ ልዕል አበሎ (ፍሊጵስዩስ 2:8-9)።

ሰበኽቲ መስቀል እዩ ጸዋዕታና።

ቅ. ጳውሎስ ነቲ ዝተሰቐለ ነቲ ዝሞተን ዝተንሥኤን ክርስቶስ እንተ ዘይሰበኸኩ ወይለይ እናበለ ክገብሮ ዝግብኦ ዝነበረ ይነግር። ብጥምቀት ኣብ ማሕበር ክርስቶስ ዝተሓወስና ነዚ ነገር ክንለብሶን ክንሰብኮን ድላይ ኣምላኽ እዩ። ሰብ ሎሚ ንክርስትንኡ ከዊሉ ከምዘይ ክርስትያን ወይ እውን ንክርስትንኡ ኣብ ውሽጠይ እምበር ብግዳም ከርእዮ ግዲ ኣይ ኮነን ዝብል መንፈስ ኣንጊሱ ንመገዲ ክርስቶስ ሓዲጉ ናቱ መገዲ ሒዙ ይጉግዝ ኣሎ። ዝኸፍኦ ነገር ኮይኑ ዘሎ ንክርስትና ከምቲ ንሕና እንደልዮ ከምቲ ንሕና እንርድኦ ጥራሕ ክኸውን ክንደሊ እንከሎና እዩ። እዚ መንፈስ ኣብ ርእስ ኣምልኾ የብጽሓና ሽው ንኢየሱስ ብኣና ንትክኦ። እቲ ሓቂ ግን ንድላይ ኣምላኽ ክነመሓላልፍ ዝተለኣኸና እምበር ንድላይና ክንገልጽ ዝተለኣኸና ኣይኮናን። ሓቂ ክርስቶስ ብቤተ ክርስትያን ተገሊጹልና ቤተ ክርስትያን ንቃል ኣምላኽ ኣብ ጽሑፍ ገራ ሂባትና ንድላይ ኣምላኽ ብቃልን ብትውፊትን ትህበና ዋና ቃል ኣምላኽ ቤተ ክርስትያን እያ። እዚ እዩ ንእምነትና ምስቲ ሓቂ ክርስቶስ ከተሓሕዞ ዝርከብ እምበር ንቤተ ክርስትያን ሓዲግካ ባዕልኻ ብዝገልጽካዮ ኣይኮነ ዝርከብ። ሎሚ እምብኣር ኣብ ሕይወትና ኣብ ማእከል ኣሕዋት እንከሎና ንሓቅን ንእምነትና ብዘይ ገለ ፍርሒ ክንሰብኽ ትሓዛት ኢና።

ትርጉምን ጣዕምን መስቀል መጀመርያ ዘስተማቕረት ማርያም እያ። ንሳ ንወዳ ኣብ ቀራንዮ ክሰዋእ እንከሎ መስቀላቱ ተኻፊላ ኣብ መስቀል ክግዕር እንከሎ ምስኡ ግዲራ ኣብ መጨረሻታ ካብ መስቀል ለበዋ ወዳ ኣደ ክትኮነና ተቐቢላ ስለዚ ፍኖተ መስቀል እተምህር ኣደ ኣላትና እሞ ኣብ ጉዕዞ ሕይወትና ትርጉምን ጣዕምን መስቀል ክንርዳእ ምሃርና ንበላ። ኣብ ትሕቲ መስቀል ዝተወሃብክና ኣደ ኢኺ እሞ ሎሚ እውን ለምንልና ንበላ። ብሩኽ መስቀል በሪቕ እሱር ዝፍትሓሉ ብኡስ ዝሰረቐሉ ጥሙይ ዝሰንገለሉ ክገብረልና ለምንልና ንበላ።

ኦ ክርስቶስ ኣምላኽይ መስቀለይ ጸረ ዝኸእለሉ ጸጋ ዓድለኒ ንኣኻ ክመስል እሞ ወዲ/ጓል ትንሣኤ ክኸውን መስቀለይ ኣቕልለይ ንበሎ ብሩኽ ብዓለ መስቀል ንኸልና።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ